

עין משפט
נר מצוה

(א) [וימא כו.] ב) זכאים
מט: ג) [עירובין כח.]
ד) [לעיל ד.] ושם נאמן.
ה) לעיל י. לקמן פה.
ו) לקמן פה: [מוסמחא פ"ו
ה"ב ע"ש.] ז) [ויקרא כב.]
ח) [נדה כז.] ט) [רש"א

1. זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרומשת במים ולכל נפש השרצת על הארץ: ויקרא יא טו
2. והביא אתם אל הכהן והקריב אשיר לחקאת ראשונה ומלך את ראשו ממול ערפו ולא יכריל: ויקרא ח ה
3. והצאן ובקר ישחט והמנצא להם אב את כל דגי הים יאסף להם ומנצא להם:

4. וְהָסֵד הָעָם לֵאמֹר
 הִנֵּה אֵלֵינוּ וְכָל הַדְּלִילָה
 הַזֶּה הַמִּצְוָה וְיִאמְרוּ
 אֵת הַשָּׁלוּ הַמַּעֲמִיד אִפְּקֵה
 עֲשֵׂההוּא וְיִשְׁתַּחֲוּ
 לָהֶם כִּמְנוּחֵי מִכְבוֹת
 הַמִּצְוָה: כְּמִכְבוֹר יֵאָבֵד
 יִשְׁתַּחֲוּ אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל
 הַיְסֵד שֶׁרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה
 וְעוֹף יַעֲפֹף עַל הָאָרֶץ
 עַד כִּי רָץ מִנֵּי הַשִּׁמְשׁוֹת:
 בְּרֹאשִׁית א כ
 6. וְיֵצֵא יְיָ אֱלֹהִים מִן
 הָאֲרָמָה לִבְרֵית הַשִּׁמְשׁוֹת
 וְאֵת כִּי שׁוֹף הַשִּׁמְשׁוֹת
 יִבָּא אֶל הָאָרֶץ לִרְאוֹת
 מִה יִקְרָא לוֹ וְכָל אִשֵּׁר
 יִקְרָא לוֹ הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה
 וְאֵת שֶׁמֶן:

בראשית כ יט
 7. ואיש איש מבני
 ישראל וזמן הגר הגר
 בתוכם אשר יצד ציד
 חיה או עוף אשר יאכל
 וישקר את דמו וכסדו
 בעפר: ויקרא יז יג

(א) תוב' ד"ה וסדר וכו'
 כזה דרשינן שקודם לכל
 האברים. ג"כ ס"א ואי
 נמי הוה כתוב חד
 ראש אצל פדר קמא
 הוה דרשינן שחופתו
 על בית השחיטה והוה
 שמעינן מינה שקודם
 לכל האברים אבל
 שכבר הוה לא שמעינן
 כולל השם כו'.

גרבייל"א, חצץ.

דרך כבוד. לפי שנים
 משמחה מלולך נס
 הלאה (יחזקאל) אין
 שחטה לעולם.
 התורה, אלא מדברי
 סופרים (לעיל ב.א.)
 חסד ושמן את המזון.
 נפשיה נעלמה (קדושין)
 אלא. השוהה ונתבילה
 בדין. שכן על ידי
 נפחם שכן זה שהיה
 זה לרסם (לעיל ב.א.)
 ויחזק. מדעת, ואין
 מזירה שקדשה לאורה
 ומזירה ועד האזהרה
 והמעקף. סימניה ואין
 קלי עיניהם כפי נכח
 נצי ואל (שם). פטור
 ויחזק.

מלכסות. דכתיב אשר
יפה, הכא מודה, דשמיטה
שוחט וצריך לדם חייב
דחירו. חונק, או עוקרו.

הראש אינטערנץ לרבווי משום שכבר הות'
בכבוד. שכתמקריב הראש חופה הפדר
ן בדס: מייסי לה מהבא. שחיטה מן
לעיל מיניה איירי בטומאת נבילות:
עוף אינו מטמא בחגע ובמשא.

דכמיז) לעמאה צה אין לן אלף מה
שחזור צה לא יאכל לעמאה צה:
בהמה אינה מטמאה בבית הכסא
אם תחבה לו תכרו דמיא^א יכול תא
נבלה בהמה מטמאה בבית הכסא
ת"ל לא יאכל לעמאה^ב מי שאין לה
טומאה אלא דרך אכילה יתנה ו' שם
לה טומאה קודם שיאכלנו: ומה
בהמה שחטטה. יראה מידי נבלה
דכמי (ויקרא ז) ושטת את פה הבקר:
אי מה בהמה כרוז שנים. מדאכטריך
לעיל (ז"א) לרבות את הרשע שכבר הוזהר
דאי בסתם אחד לאו הוזהר קריא ליה
ולא איכתייר לרבוץ ואת חטטא

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' בְּרִיחִי וְהָיָה
הוּא: כֹּה נִקְרָא מִן הַשּׁוֹמֵר.
מִלִּיקָתוֹ: אִךְ בְּעַם הַכְּשֵׁרָה מִן הַשּׁוֹמֵר.
שְׂחִיטָהּ וְהִיטוּ לְדַמְּהָן וְהָיָה מִיָּד
לָהּ מִהֶבֶל: וְזֶה מֵאֵי עֲבִיד לֵי.
כִּיֹּן דַּעֲוָה לֹא מִזְבֵּחַהּ יִלְכָּךְ אֲלֵךְ
בְּהֵמָה מִשְׁקוֹ יִלְכָּךְ מִשְׁקוֹ מֵאֵי יִהְיֶה:
בְּשִׁמּוֹן אֲחֵד. דְּכַתִּיב מִשְׁתָּה (וְיִקְרָא) וְ
וְלֹא יִדְבֹל זֹאת מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּא לְכָל
דְּבָרִים וְהָיָה אֲלֵךְ לְדָבָר אֲחֵד:
הַכְּשֵׁרָה וְהַשּׁוֹמֵר. וְכָל נֶפֶשׁ חַיָּה
הַרְוֵמָה בְּמִים דְּגִים: לְחַיִּיב בְּשֵׁי
סִמְיָם. כְּבֵהֶמָה דְּנִפְקָא לְ (וְיִקְרָא) מִמֶּנּוּ
לְרִבּוֹת אֵת הָרָאשׁ שֶׁכֵּר הוּמָה: אֵי
אִשְׁפֹּר שֶׁכֵּר וְהָיָה לְדִגִּים. לְכָל
שֶׁכֵּר וְהָיָה לְדִגִּים.

בני שמיטה וינהו דלנקמן: הכא כסיפא
אסיפא. דידהו אלל שמיטת בהמה
ומדמי דדיבוריה וכתיב זהו אסיפא
ש"מ דוקא הוא: מן היבשה. לפיכך
יש לו חיות בריא וחזק: רקק.

קונטרסיון והגמון את רבן גמליאל
שאלות הרבה והן צבורות (דף ה.)
ובם זאת שאלו והכא מניי משום גרר
דעפות: שרץ נפש חיה ועוף אלמא
ממא איסכריה: עופות: ולמה הביא
אל האדם: ר"ג אומר: לא כלומר
ולמה נכתבו כאן משום קריאת שם:
לקרות להם שם. והבי קאמר ויזר מן
האדם כל חית השדה ואת כל עוף
השמים לראות מה יקרא לו ולא
איזירה קאי: משום דכתיב: ואת כל
עוף השמים על ויזר דמשמע דאיזירה
נמי קאי. לישנא אחרינא משום דכתיב:

על כיוון מוקד קמה גופה
משמעת דמן הארץ נבראו דכתיב
הארץ דשעת דמיה יאצבראו ומכיו
נמי בקרא בתרא ויארצו האדמה
זה שמעתי וראשון נראה בשני:
אין שמיטה לעוף מן הסורה. והיקשא
דראת תורת לאקושי בהמה למיתק
העוף שחא שמיטה מן האורא
כדאמרינן לעיל ואפילו מתורה שבעל
פה מהלכה למשה מסיני אין לו
על ידי סימנים שחל נחירה או עיקור
מן לקמן בשעמין (וכא' מקי' ע"ב
אשר יאכל וספק את דמו: וטובלכל
בני כסוי. דהא כתיבא כסוי אנחירה
ה' כסוי והכברה דידה שמיטה היא:
עושה. להפטר מן הכסוי ומורו או עוקרו:
מאי

ב. מדבר, ואפילו מאן דמחייב כסוי בשחטת ומחלאת
 טי מון, והאם שמיטה לחייב, בפרק כסוי הדם (שם),
 (פאה), כיצד הוא עושה, ויהא פטור מן הכסוי, או
 עוקר סימנים (שם).

וּפְרָד קָמָא דְּכֶתֶב רַחֲמָנָא לְמֹה לִי מִיְּבִיעַ לִי
 לְכֻרְתֵּינִי אֵינִי כִּינֵד הוּא עוֹשֶׂה אֶחָפָה אֶת הַפֶּדֶר
 עַל בֵּית הַשְּׁחִיטָה וּמַעֲלֵהוּ וְהוּא דֶּרֶךְ כְּבוֹד שֶׁל
 מַזְמַעֲלָה וְהָיָה תָנָא מִיֵּיתִי לָהּ מַהֲכָא ^אדְּתֵנִי
 וְזֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכִי בָאִיו תּוֹרָה
 שְׁוֹתָהּ בְּהֵמָה לְעוֹף וְעוֹף לְבְּהֵמָה ^בבְּהֵמָה
 וּבְמַמְשָׁא בְּמִנֵּעַ וּבְמַמְשָׁא עוֹף ^גאִינוּ מַמְשָׁא
 וּבְמַמְשָׁא עוֹף ^דמַמְשָׁא בְּגָדִים אֲבִית
 הַבְּלִיעָה בְּהֵמָה אֵינָה מַמְשָׁא בְּגָדִים אֲבִית
 הַבְּלִיעָה בָּאִיו תּוֹרָה שְׁוֹתָהּ בְּהֵמָה לְעוֹף וְעוֹף
 לְבְּהֵמָה לֵאמֹר לֵי מִדּוּר רַחֲמָנָא בְּשִׁטְוִינָא אֶת

בבהמה ואומר לך מה בהמה בשחיטה אף
עורן בשחיטה אי מה להלן ברוב שנים אף
אין ברוב שנים ת"ל זאת ר' אליעזר אומר
אנאיוו תורה שוטה בהמה לעוף ועוף לבהמה
ואומר לך מה עוף הכשרו מה הצואר אף
בהמה הכשרה מן הצואר אי מה להלן ממול
עורף אף כאן ממול עורף ת"ל יומק את
ראשו ממול ערפו ולא יבדיל ראשו של זה
ממול עורף ואין ראשו של אחד ממול עורף
ר' אליעזר האי זאת מאי עביד ליה אי לאו
אתארת הוה אמינא מה ערפא אחד אף
בהמה בהמה בסיומן אחד כתב ערפא זאת תני בר
קפרא זאת תורת הבהמה והעוף הטיל הכתוב
לפניהו כיון דבהמה לרובו למינא כיון מינא

התנצחן ובכר ישמע להם אם את כל דני הים
הזהיר להם עליונותה של ישראל ושל דני

אסון להם יבאסיפה בעלמא סגי א"ה להו אלא
את השליו הכי נמי דלאו בשחיתא ווא
פער שכבר הוקש לבהמה התם לא כתיבא
כבר כתיבא אסיפה במקום שחיתא דאחריו:
את מן היבשה הכשרה בשני סימנים דנים
ליום עוף שנברא מן הרקק הכשרו בסימן אחד
ען שהרי עופות יש להן קשקשת ברגליהם
וזמר ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש
וברו וכתיב ויצר ה' אלהים מן האדמה כל
אלמא מארעא איברו אמר לו מן הרקק
זה בזה אמר להם קשה בעיניכם שדחיתי
ולומה הביאן אל האדם לקרות להן שם
לאותו הגמון ובלשון הראשון אמר להם
אמר רב יהודה משום ר' יצחק בן פנחס
מר ושפך בשפיכה בעלמא סגי א"ה חיה נמי 16
וי איתקש לבהמה דכתיב זאת תורת הבהמה
והוא ומאי חות דשרייה ליה על עוף שרייה
ה (סימן נתנבל דם כמליקה) מיתבי 17 השוחט
סודר מלכסות ואי אמרת אין שחיטה לעוף
טתו ליבעי כסוי מי סברת בעוף לא בחיה
לכסות כיצד הוא עושה או נחורו או עוקרו
מאי

ה' נצלה אלא אם כן מתה מאליה או הריגה במכה של
נמי בהאי קרא כתיב: **לפסולי המוקדשין**. כדאמנא
ונומא אין היקס למחצה: **דסליק מיניה**. או עוף
יעם: **עמוד מלכסות**. דאשוי יאכל כתיב (ויקרא ח): ל
עם: **עמוד**. קאי כתיב: **עמוד** דאשוי ידדיה מ' רביא אכס
מש [מח]. **מייב נסחיה** קאי דכחו וסוב לא ריחא למלכא: מ' רביא

יאלל וספך ונסה, נראוי ללמלה הכס
מיהא בענין, דנמר שפיה שפיה מש
לכסות. ולא יעשה ממנו זכרי (דקדק)

פדר קמא **פמא אחא**. מה שמקטין
דמחד ראש דיעין שהוה ככלל
מיינה שחפסה עד בית השמיטה דיעין
גראה דלי לא כמי אלף חד ראש לא הוה
אלף הוה דרשין (א) [מיינה שחפסה עד
בית השמיטה והוה שמעין (א) מיינה]
(א) שקודם לכל הזכרים אבל השם
יחזורא דמכבי ראש שני אשמועינן
שמיטה מן הזכר: **באיו** תורה
שוותה ברמז אע"פ. צפרק שמלת
שעוף בוצחם (דף פט:) דרשין מיינה
מה בהמה דבר שמכירה לאכילה
ונטער טרפה מנומלחה אף עוף
ו' תרתי שמע מלך: **בה** עוף
בסימן אחא. דמכבי ומנה ולא ידיל:
רש בר קפרא. לתייה אינטרין
וזאת לשון דרשא:

תדע שהרי יש להם חשקשות.
 חתמה מה צריך ראה על
 הדקא כחיו הדליל ישרלו המום
 ערן נפש חיה ועוף ויהי דמיתא ראה
 יכיון דבצרות המום ניצרת בהם ראו
 לדמותם לדגים לעגן שחטה:
עוד שאלו פירוש קונטריון
 ההגמון את רבן יוחנן בן
 נכאי ולא כמו שפירש בקונטרס את
 רבן גמליאל ובכל דוכתי דלילא ועוד
 שאלו עליה קאי ואע"ג דלא מייתי
 בהם כמו זו ביום שכלל הש"ס דהוי
 ירושם שמינו זו את רבי אלעזר בן
 עזריה נשיא כדאמרין בפרק חפלה
 השחר (נדרים 97 ע"ב).

בשפיכה בעצמא. ואפילו לר' מאיר דליף לקמן בפרק כסוי הדם (דף פה.) דשחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה דגמר שפיכה שפיכה משחטוי חוץ מכל מקום אין מקרא יולא מדי פשוטו:

ממעתה גבי שליו דכתיב 'ואסס
אמרת לפוטרו בולא כלום אי א
אסיפה במקום שחיטה אדחריני
דרש עובר גלילה בהמה שוב
שנבראו מן המים הכשירין בולא
אמר רב שמואל קפוטקאה תח
בדגים: ועוד שאלו כתוב אחד
חיה ועוף יעופף אלמא ממיא א
חית השדה ואת כל עוף השמ
נבראו ראה תלמידיו מסתכלים
באת אויבי בקש מן המים נברא
יש אומרים בלשון אחר אמר
תלמידיו עושים דמיון על אמר

הוא נשאל: "אין שחיטה לעוף מן התורה? שנה איתקש לפסולי המוקדשין עוף נהנה מהעוף הא כתיב 'ושפך את דם אחיה מסתברא משום דסליק מינה נתנבלה בידו הנוחר והמעקר'.

מן התורה נחירתו זו היא שחי' "השוחט וצריך לדם חייב" אלמא מדברי סופרים ואין נבלת עוף קרי מינן כשר כו: מיה נמי. דהא חמילי לפסולי המוקדשין: אישקס לכהמא בידו. שאלה מדעת: הנוחר והמעקר.

הדיה ומיכז מימי תוספתא: מי ספס שחטס. דבר הליך כמי: ולרד לם. ולמלך

שליק קרא מעומות דכתיב או עוף ושמן כלומר שש
בתיא כלומר הנוחר והמעקר
וזהו נתיב לעוף. כלומר נתיב דין שומה. מה עוף מ' :

ח א מ"י פ"ו מהל'
מעשה קרננות הלכה
ה והלכה יא:
ט ב מ"י פ"א מהל' אבות
הטומאה הל"א ב:
י ג ד מ"י שס פ"ג הל"א:
יא ד מ"י פ"א מהל'
שמיטה הל"ב ועין
כ"ח וכל"ח סגן עשין סג
סו"ש"ע י"ד ס' יג ס"א:

6 אי הכי חיה נמי חיה
 איחשק: **7** ת"ל לא יאכל
 לטמאה בה מי שאין לה:
8 ל"א משום דכתיב
 על ויצור כלומר מקרא:
9 וצריך לרם למלאכתו
 כדמפרש: **10** והנה שמעי
 מיניה נמי שקדום:

ופדר קמא דכתב דחמנא.
דאמר את הראש ואת
הפדר. לוו צריך דחופה
את הפדר כלומר את

תחלום אשר על הקרב:
בהמה מטמאה במגע
ובמשא. כלומר כשהיא
נבלה ועוף אינו מטמא
כו' עוף מטמא בנדים
אבית הבליעה דאיקומא
והאוכל מנבלתה יכנס
בנוד בעוף דאנו מטמ'
בנדים אלא בשעת אכילה
ואיזו היא בשעת אכילה
שהיא אבית הבליעה אבל
לא קודם ולא אחר כך
אינו מטמא בנדים כו' תל'
זאת בשנים כלו' בהכמה

זהו יש דינה כלומר עוף:
(א) ור' אלעזר מה עוף
הכשירו בסי' אחד מן
הצואר כלומר במליקה
כך בהמה הכשירה מן
הצואר כלומר בשחיטה:
ת"ל ראשו של זה במליקה

ואין ראשו של אחר
לזכור ולא כל בהמה.
ור' אליעזר רלא לילף
מזאת מאי עבד ליה, זאת
חזית הבהמה והנחן וכל
נפש החיה הרושמת בעין
העשו השלי המכובד ונא
בזכרונא דלוינס, אף
לא כתיב אסיפה במקום
חשיטה אחריני לזכור
כשלי דמספט דבשחטה
הם אכלי הכא בדגים
כצאן [מתכן] שחטה
לכד בדגים אסיפה לכד.
מן הרקק מים ואדמה
מעורבין זה בזה: ועוד
אשלו קנטרוסוק ההנמן
אח רבן ייחנן בן וזאי
שאלו מרובות ועוד שאלו
שאלו: וזלמה הביאן

אל האדם לומר: הריני נברא
כלומר מן הקדש ונברא
ואם תאמרו למה נאמר
יצא ה' מן האדמה
ועוף בלילה לא נלכל
שמותם על שבהם אלא
קצרות להם שם משום
דכתיב על יצור כלומר
כלשון ראשון אמר להן
למלכדי כלומר מן ההקק
נבראו משום דכתיב על
ויצור כלומר יצא ה'
אלהים מן האדמה וכתוב
ועוף וישפך על הארץ
אלא כתב מן הארץ אלמה
ממאי נבראו והשתא
דכתיב על יצור ש"מ שם
הרקק נבראו. חיה איקטש
לפסולי מקדשינן דכתיב
כאשר יאכל את הצבי ואת
האיל כן תאכלנו מה מפסולי

המוקדשין בשחיטה אף
 חיה בשחיטה. מיסתברא
 משום דסליק מיניה כלומר

(א) אולי צ"ל רח"ל בלחם תורה